

Motion till riksdagen 2024/25:1067

av **Magnus Berntsson (KD)**

Ny stiftelselag för små resurser och förnyade ändamål

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och vid behov modernisera stiftelselagen (1994:1220) för att förenkla hanteringen av stiftelser med begränsade medel och förtydliga reglerna för stiftelser där ändamålsparagrafen med tiden blivit otydlig eller obsolet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Stiftelser har historiskt spelat en avgörande roll i det svenska civilsamhället genom att främja viktiga samhällsändamål såsom utbildning, forskning, kultur och välgörenhet. Stiftelselagen (1994:1220) är utformad för att skydda dessa stiftelsers ursprungliga syften och förvalta deras tillgångar enligt stiftarnas intentioner. Dock uppstår problem när stiftelser får mycket begränsade resurser eller när stiftelsens ändamål med tiden blivit otydligt, obsolet eller svårt att tolka i dagens samhälle.

Många äldre stiftelser har syften som vid tiden för stiftelsens grundande var tydliga och aktuella, men som nu kan vara svåra att tillämpa. Det kan handla om ändamålsparagrafer som är otydligt formulerade eller som är relaterade till behov som inte längre existerar på samma sätt. Samtidigt är det ofta en lång och komplicerad process att justera eller omformulera ändamålen, vilket leder till att stiftelser i praktiken blir inaktiva eller ineffektiva i sin verksamhet. Detta tillsammans med stiftelser som har mycket små tillgångar skapar en situation där deras syfte inte längre kan fullföljas på ett meningsfullt sätt.

Det finns ett tydligt behov av att göra stiftelselagen mer flexibel för att möta dessa utmaningar. Genom att skapa en smidigare process för att justera eller tolka ändamål som blivit otydliga eller obsoleta kan vi säkerställa att stiftelser fortsätter att göra samhällsnytta även när förutsättningarna förändras. I länder som Norge har man moderniserat stiftelselagstiftningen för att underlätta för stiftelser med små tillgångar

eller obsoleta ändamål. Därmed har man möjliggjort för dessa stiftelser att antingen fusioneras, ändra sitt ändamål eller, i vissa fall, upplösas, så att deras resurser kan användas på ett effektivt och relevant sätt.

För att förbättra hanteringen av stiftelser med både begränsade medel och otydliga eller obsoleta ändamål bör stiftelselagen ses över. Reformen kan till exempel möjliggöra förenklade fusioner av stiftelser med liknande ändamål, särskilt när dessa ändamål blivit otydliga eller om stiftelserna har begränsade resurser. Vidare kan det även införas en smidigare process för att avveckla stiftelser som inte längre har tillräckliga medel för att uppfylla sitt syfte eller där ändamålet blivit irrelevant. Dessutom kan det finnas möjlighet att omformulera obsoleta eller otydliga ändamål genom en tydligare och mer flexibel process som tar hänsyn till förändringar i samhället och i behovet av stiftelsernas verksamhet.

Genom att reformera stiftelselagen kan vi säkerställa att stiftelser med begränsade medel och föråldrade ändamål fortsätter att bidra till samhällets bästa. En översyn av lagstiftningen, och vid behov en modernisering, som möjliggör flexibilitet i stiftelsers förvaltning skulle kunna minska den administrativa bördan, säkerställa att resurser används effektivt och se till att stiftelsernas syfte kan uppfyllas på ett relevant sätt, även när samhällsbehoven förändras.

Magnus Berntsson (KD)